NORGES
NASJONALPARKER

Norges nasjonalparker – natur som får være seg selv

I Norges nasjonalparker er det naturens lover som gjelder. Det er naturen selv som bestemmer, og gjør ting i sitt eget tempo. Vi oppretter nasjonalparker for å ta vare på store naturområder – fra hav til fjell. For naturens egen skyld, for oss og for kommende generasjoner.

Nasjonalparkene byr på et mangfold av muligheter og opplevelser. Flott og variert natur, jakt, fiske, planter, fugler, dyr og kulturminner.

Ta i mot invitasjonen – bli kjent med naturen og våre nasjonalparker.

Direktoratet for
naturforvaltning

www.dirnat.no

TE1156

BENNETT: Foto: Arild Juul, Torbjørn Moen/Norsk Bildebyrå, Olav Strand/NINA, Lars Løfaldli og Arild Lindgaard. Forsidefoto: Fjellrev

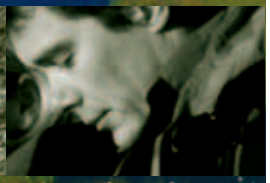
BØRGEFJELL
NASJONALPARK

BØRGEFJELL
FJELLREVENS FRISTED

Lille Kjukkelvatnet

Øde og vakkert

Børgefjell nasjonalpark er stort sett villmark, og byr på mange mektige sanseinntrykk. I vest finner du høye tinder og djupe daler med botnbreer og fjellvatn. I sør er det flere ville stryk og vakre fosser, mens de østre delene har mer runde topper og vidstrakte heier.

Er du interessert i jakt og ørretfiske, byr Børgefjell på mange muligheter.

I Børgefjell kan du også møte fjellreven, det mest trua pattedyret i Norge.

Høstkveld i Børgefjell

NATUROPPLEVELSER

Børgefjell er ikke stedet for dårlig tid

Skal du oppleve Børgefjell nasjonalpark fra innsida, bør du sette av noen dager for å yte fjellet rettferdighet. I tillegg til den tida du har tenkt å bruke i nasjonalparken, bør du beregne en dag på å komme deg inn, og en dag på å komme deg ut.

Snarsint vær
Været kan skifte fort, så sørg for å ha godt med klær og ordentlig utstyr. I vest og sør kommer det mye nedbør, i nordøst skjermer fjella delvis for nedbøren. Vintrene kan være harde med streng kulde og mye snø. Ofte legger snøen seg i oktober, og i de høyereliggende områda kan den bli liggende til langt ut på sommeren.

Ikke tilrettelagt for turisme, men fint til tur
I Børgefjell er du stort sett alene med naturen og opplevelsene. Du finner lite som er tilrettelagt i form av hytter, broer eller merka stier.

Børgefjell er et eldorado for ørretfiske med sine mange elver og vatn. Det er lov til å jakte i nasjonalparken, men i kjerneområdet er elgjakt forbudt.

Du kan gå hvor du vil i nasjonalparken, bortsett fra i et område øst for Namsvatnet. Der er det ferdselsforbud i perioden da gåsa skifter fjær, fra 20. juni – 25. juli.

LANDSKAPET

Fra myr til tinder

Børgefjell nasjonalpark strekker seg fra 270 til 1699 meter over havet. Vann, elver, myrer, ur, heier, fjell og tinder er noe av det Børgefjell byr på.

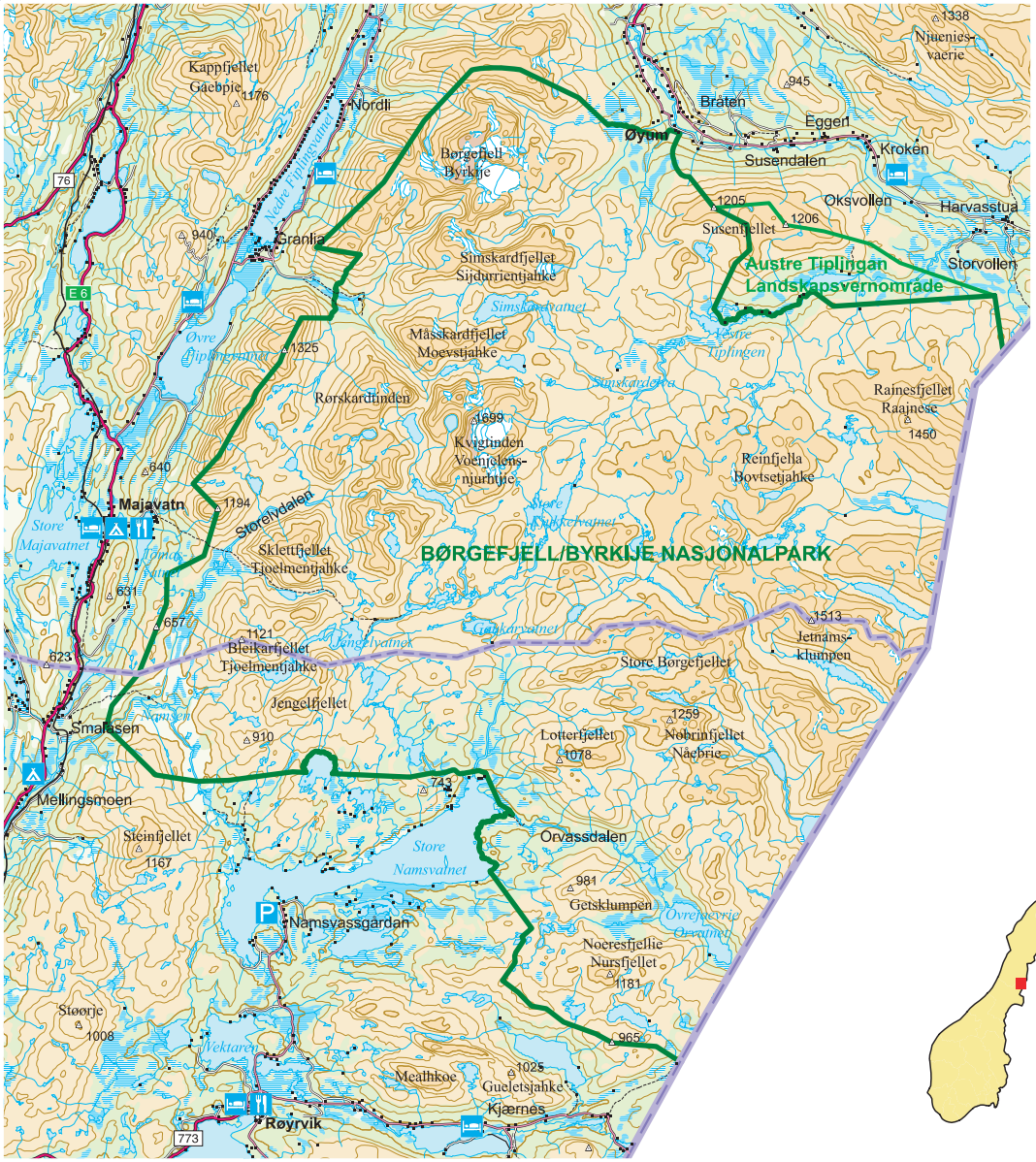
Tinder i vest
I vest finner du de høye tindene. Berggrunnen her er for det meste av mørk granitt, Børgefjellsgranitt, som gir landskapet et ødslig preg. Det er her du finner nasjonalparkens høyeste fjell, Kvigtinden, som kneiser hele 1699 meter over havet. Andre steder, som i Rainesfjelltrakten, finner du grovsteina, vegetasjonsløs ur. Bunnmorene dekker store deler av landskapet.

Ikke bare steinørken
Slake linjer, lavere høyder og vide daler med frodige lier preger det gjestmilde og lettgåtte terrenget i andre deler av nasjonalparken. Berggrunnen her gir grunnlag for frodig vegetasjon og et rikt plante- og dyreliv. Her er myrene et viktig trekk i landskapet.

Mange vatn
Det er de mange små og store vatna som gir Børgefjell sitt særtrekk. De største vatna er Simskardvatnet og Orvatnet. De viktigste vassdraga i sør er Orvassdraget og Jengelvassdraget. Elvene nord for Orvassdraget renner østover mot Sverige. I de nordligste delene av nasjonalparken renner elvene mot Tiplingan og Susendalen, mens de i vest renner mot Fiplingdalen og Namsen. Vassdraga er varierte – fra det store, men rolige, Orvassdraget og den majestetiske Storfossen i Jengelvassdraget til de små fjellbekkene som du finner overalt i nasjonalparken. De kjente elvene Namsen og Vefsna har begge utspring i Børgefjell.

Storfossen

TEGNFORKLARING

- Riksgrense
- Fylkesgrense
- Nasjonalpark
- Parkering
- Overnatting
- Servering
- Campingplass

Formgiving og digital kartografi: Gåsvatn Kart-tjenester, www.kart-tjenester.no Digitale kartdata: Statens kartverk N250. Tillatelse nr. MAD12002-R125240

FUGLELIV

Fuglenes fjell

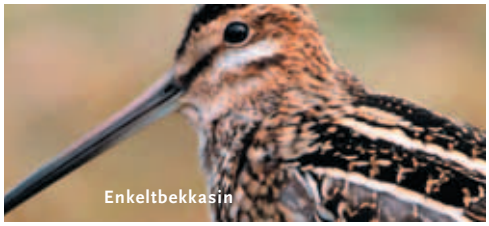
Landskapet i Børgefjell er flott for fugler. Mange vassdrag, store vierkratt og starrmyrer gir gode leveforhold og fungerer som et velfylt matfat. Fugl som er knytta til våtmark trives spesielt godt. Omkring Tiplingan og nedre del av Simskardelva er fuglelivet særlig rikt.

Den vanligste rovfuglen i nasjonalparken er fjellvåken, men også snøugla, den mektige kongeørna og andre rovfulger hekker her. Kombinasjonen av fine hekkeplasser og god tilgang på mat gjør at de trives godt i Børgefjell.

Noen av fuglene i Børgefjell:

jaktfalk
fjellvåk
kongeørn
havelle
bergand
svartand
svømmesnipe
temmincksnipe
rødstilk
grønnstilk
enkeltbekkasin
strandsnipe
fjæreplytt
sandlo
blåstrupe
heipiplerke
lappspurv
steinskvett
snøspurv
fjelljo
fjellrype
trost
krikkand
stokkand
fiskemåke
bjørkefink
løvsanger
heilo
lirype
gråsisik
gjøk

Kongeørn

Enkeltbekkasin

DYRELIV

Få, men kraftfulle dyr

Børgefjells «spesialitet» er fjellreven, men jerven er mest tallrik av de store rovdyra. Både gaupe og bjørn kommer innom som streifdyr. Av de små rovdyra er rødrev, snømus, mår og røyskatt vanlig, mens du en sjelden gang kan få se oter.

I skogsområda, og av og til på fjellet, kan du møte elgen. Elgen er freda fra jakt i deler av nasjonalparken. Haren er vanlig, og ekorn finnes i barskogområdene. Bever kan du treffe i Orvassdraget. I tillegg er det flere ulike smågnagere, blant andre lemen og mus.

Hele nasjonalparken brukes til tamreindrift. De vestre, østre og sørlige delene brukes i hovedsak som beite i sommerhalvåret. De nordlige områdene er helårsbeite. Lengst i øst kommer det tamrein inn fra Sverige.

Fjellreven klamrer seg til livet
Går du på tur i Børgefjell kan du faktisk møte på fjellreven. Hvis du er heldig. Da skal du nyte øyeblikket, og gå rolig videre. Den trenger all ro den kan få.

Fjellrevbestanden har ikke tatt seg opp siden den ble fredet i 1930. I dag finnes det bare noen få dyr igjen, og det er kun Børgefjell som har en tilnærma levedyktig bestand. De få bestandene som eksisterer i Norge er små og spredte.

Nær utryddet av jakt
Det var jakt som nesten utrydda fjellreven. Omkring år 1900 fanget jegere ca. 2000 fjellrev i året. Og prisen på skinnet var svært god. Det var ikke uvanlig å få en årslønn for ett skinn.

PLANTELIV

Karrige kår for planter

Det er registrert omkring 300 plantearter i Børgefjell. Skoggrensa ligger mellom 500 og 600 meter over havet. Det meste av skogen er bjørk. Bare ved Namsvatnet, i Namskroken og Simskardet er det granskog av betydning. Furua finner du spredt på tørre rabber og på myrene i de lavere områdene. Over skoggrensa dominerer heivegetasjonen. Her kan du gå timevis i starr og blåbærhei. I de mange vierkratta er det et yrende liv. Børgefjell har mye myr. Her finner du rome, blåtopp og bjønnskjegg som gjør myrene faste å gå på.

Fjellfrøstjerne

Noen av planteartene i Børgefjell:

gran	gulstarr
furu	gulsildre
turt	kastanjesiv
tyrihjelm	røsslyng
skogstorkenebb	gulaks
strutseving	blåbær
blåtopp	krekling
jåblom	dvergbjørk
rome	fjellpryd
fjellfrøstjerne	greplyng
bjønnskjegg	sølvvier

HISTORIE

Spor av mennesker

Helt fram til starten av 1900 tallet var det samene som rådde grunnen i Børgefjell. Samene har drevet reindrift i området i minst 500 år. Både innenfor nasjonalparken og i grenseområda rundt er det mange samiske kulturminner i form av boplasser og fangstanlegg. De første bureisingsbruka i området kom rundt århundreskiftet mellom 1700 og 1800, og den norske bosettinga skjøt fart utover 1800-tallet. De første bruka kom da det var knapphet på jord andre steder.

I 1932 innstilte Den norske turistforening på at Børgefjell skulle bevares som villmark, uten hytter og merka stier. Det er en av grunnene til at Børgefjell ikke har blitt et utpreget turistområde.

I en nasjonalpark er du naturens gjest

- Gå hvor du vil, på beina eller på ski. Alt som har motor er i utgangspunktet forbudt.
- Rast hvor du vil, og overnatt gjerne i telt. Rydd opp etter deg, og ta med søpla hjem.
- Du kan tenne bål, men husk det generelle bålbrenningsforbudet i skogsmark mellom 15. april og 15. september. Vis hensyn når du sanker ved.
- Du kan plukke bær, sopp og vanlige planter til eget bruk. Vis hensyn til kulturminner, vegetasjon og dyreliv. Ta ekstra hensyn i hekke- og yngletida.
- Benytt deg av mulighetene til jakt og fiske. Husk jakt-/fiskekort. Ikke bruk levende fisk som agn. Du må heller ikke ta med deg levende fisk fra ett vassdrag til et annet.
- Du kan ta med deg hund, men husk båndtvang i perioden 1. april til 20. august.

Gulsildre

Kort om Børgefjell nasjonalpark

Hvor:
I Røyrvik og Namsskogan kommuner i Nord-Trøndelag fylke og Grane og Hattfjelldal kommuner i Nordland fylke.

Fremste særpreg:
Eneste levedyktige bestand av fjellrev. Øde, vilt og vakkert.

Friluftsliv:
Ikke merka stier eller turisthytter. Et par åpne koier, noen utleiehytter. Best egna for vante fjellfolk, men lettgått terreng i dalføra. Godt egna for småvilt- og rypejakt. Bra ørretfiske.

Slik kommer du til Børgefjell:
Kommer du med tog, går du av på Namsskogan eller Majavatn. Fra Namsskogan kan du bestille skyss til og fra Namsvatnet. Fra Majavatn må du gå fra stasjonen eller ta taxi til Tomasvatn eller Simskardet. Med bil kommer du E6 og tar av til Røyrvik, Fiplingdalen (fjellveien) eller Hattfjelldal.
Fra sør: Kjør bil til Namsvassgårdene i Røyrvik og parker ved vatnet. Derfra går det rutebåt, eller du kan leie deg skyss over vatnet.
Fra vest: Ta av ved Smalåsen og kjør til parkeringsplass, eller ta av fra Majavatn og kjør mot Solhaug, Tomasvatn eller Simskardet.
Fra nord: Kjør til Susendalen/Harvassdalen.
Her kan du stoppe ved Øyum, Oksvollen eller Storvollen.
Fra Sverige: ta Stekenjokkvegen.

Informasjon om overnattings- og servicetilbud:
Destination Helgeland AS, tlf. 75 11 12 40,
post@visithelgeland.com, www.visithelgeland.com

Namsskogan Booking, tlf. 74 33 37 00,
familiepark@namskog.no, www.namskog.no

Røyrvik Kommune, tlf. 74 33 63 00,
postmottak@royrvik.kommune.no, www.royrvik.kommune.no

Tips:
Beregn noen dager til turen, og vær forberedt på værskifte.

Kart:
«Norge 1:50 000»: 1924 I, 1925 I,II,III og IV, 2025 III og IV

Opprettet
1963. Utvidet 1971 og 2003.

Størrelse:
1447 km^2

Tilliggende verneområder:
Austre Tiplingan landskapsvernområde, 44 km^2,
ligger nord for nasjonalparken.

Mer informasjon:
Statskog, fjelltjenesten i Nordland, tlf. 75 15 79 57
Fylkesmannen i Nordland, tlf. 75 53 15 00
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, tlf. 74 16 80 00
Namsskogan Fjellstyre, tlf. 74 33 34 01
Røyrvik Fjellstyre, tlf. 74 33 57 40
www.norgesnasjonalparker.no